І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го СЕРПНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 22, 1961. No. 158. VOL. LXVIII

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ БЕРЛІНУ

Вашингтон. — В неділю дня 20-го серпня ц.р. державний секретар Дін Раск виступив із заявою, в якій підтвердив можливість переговорів між Заходом і Сходом не тільки в справі Берліну і цілої Німеччини, але й теж для обговорення й розв'язки інших проблем Центральної Европи. Вступні розмови із Совєтським Союзом в справі відбуття таких переговорів, згідно із словами Раска, вже почалися. Виступив із своєю заявою Дін Раск під час телевізійної передачі у програмі Нешенел Бродкестінґ Компані „Зустріч із пресою". Складаючи її, Раск підкреслив особливо ж той момент, що переговори будуть стосуватися не тільки Берліну і Німеччини, але й теж багатьох інших справ. Коли й де мала б відбутися ця конференція між Сходом і Заходом, державний секретар не встановив, заявляючи тільки, що час і речинець конференції буде вирішений дипломатичним шляхом у висліді розмов, які відбуваються в цій справі. Водночас із цим американська преса подала повідомлення, що у висліді нарад, відбутих з початком цього місяця між державним секретарем Раском та представником департаменту торгівлі, що його очолює Лутер Г. Годжс, американський уряд почав редукувати експорт до комуністичних країн, що виявилося у видатному зменшенні дозволів на експортування різних американських товарів. Так, наприклад, в тижні до 4 серпня ц. р. видано дозволів на експорт до суми $10.200.000 і в тижні до 11 серпня вже тільки до суми $2.600.000, значить, експорт в тому часі зменшився до однієї четвертої частини експорту попереднього тижня. Ця повільна редукція експорту до комуністичних країн не визначає, на думку політичних кіл, ще якихось господарських санкцій, зв'язаних із справою Берліну, але є тільки виявом заходів уряду виключити експорт усіх товарів, що мають таке чи інше стратегічне значення. Підкреслюючи, що майбутні переговори мали б стосуватися також інших проблем поза Берліном і Німеччиною, Дін Раск виступив водночас із цим проти початкових пропозицій Хрущова відбути конференцію в справі тільки Західнього Берліну і підписання мирового договору з Німеччиною. На думку Раска, вимагають рішення і полагоди не тільки згадані справи, але й теж загальна ситуація Центральної Европи. Погоджуючися на переговори — заявив Раск — ЗДА в ніякому випадку не думають резиґнувати із своїх прав у Західньому Берліні і свою рішучість боронити ці права вони підтвердили відвідинами віце-президента Джансона у Західньому Берліні і висланням додаткових збройних з'єднань на підкріплення своєї залоги в Західньому Берліні.

Законопроєкт про обмеження страйків буде переданий на розгляд Конґресу в 1962 р.

Вашинґтон. — Як повідомляють з офіційних кол, опрацьовуваний урядом проєкт нового закону, який мав би реґулювати робітничі страйки й обмежувати їх в час надзвичайної ситуації в країні, буде переданий на розгляд Конґресу не цього року, як цього дехто сподівався, але аж з початком 1962 р. Експерти президента Кеннеді, які опрацьовують законопроєкт про обмеження страйків, ще не готові зі своїми рекомендаціями. В загальному вони хотіли б зробити новий законопроєкт найбільш ефективним, значить, таким, який би давав Президентові змогу стосувати різні способи припинення або обмеження страйків, включно з судовими заборонами, грошевими карами, встановленням окремих рад для вирішування спорів між робітниками та працедавцями й іншим. На спеціяльному зібранні, скликаному секретарем праці Ґоллберґом, виявилася дуже гостра опозиція проти надто риґористичного обмежування робітничих страйків і тому сподіваються що опрацьований урядом президента Кеннеді законопроєкт викличе спротив з різних сторін і започаткує широкі дебати в Конґресі й у своєму оконечному вигляді цей законопроєкт зазнає багато різних змін.

Виміна грошей на Кубі викликала протест збоку чужоземних амбасад

Гавана. — Амбасадори і посли чужоземних держав акредитовані в Гавані, включно з дипломатичними представниками країн комуністичного бльоку, підписали спільний протест до кубинського уряду проти здійснюваної режимом Фіделя Кастра виміни старих кубинських пезів на нову валюту. Згідно з урядовим виконним рішенням щодо цієї виміни, кубинський державний скарб виплачує своїм громадянам із здепонованих ними сум тільки щонайбільше суми до 10.000 старих пезів і цю ж постанову намагається уряд застосувати до амбасад і посольств та їхніх членів і співробітників, які передали до виміни суми вищі понад 10.000 пезів, виплачуючи амбасадам суми тільки до висоти 10.000 старих пезів й окремим дипломатам до 5.000 пезів. Колись вартість пеза рівнялася одному долярові, а тепер її кубинський уряд зредукував до 20 центів. Решта здепонованих сум має бути виплачувана по 100 пезів місячно. Майже всі амбасади здепонували для виміни суми набагато вищі як 10.000 пезів, а швайцарська амбасада, наприклад, яка заступає на Кубі також інтереси ЗДА, здепонувала кількасот тисяч пезів. Виплачувано кубинським урядом суми до 10.000 пезів вистачає ледве на покриття найбільш пекучих видатків амбасад на протяг кількох днів.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** започаткував заходи для відновлення в Конґресі розгляду урядового законопроєкту про допомогу шкільництву. Цю справу обговорював він під час своєї щотижневої зустрічі з демократичними провідниками Конґресу у вівторок, дня 15-го серпня ц. р. і вона була темою розмов секретаря здоров'я, виховання і суспільної опіки Абрагама А. Рібікоффа з провідними представниками демократів у Конґресі, що відбулися наприкінці минулого тижня. Цей законопроєкт передбачає продовження на один рік урядових дотацій в деяких потребуючих областях й асигнування $325,000,000 на будову нових шкіл.

● **На республіканському зібранні** в готелю Коммодор у Ню Йорку, що відбулося в четвер, дня 17-го серпня ц. р., була обговорювана справа республіканської кандидатури на посадника міста Ню Йорку. В зібранні взяв участь теж нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер, який заявив свою підтримку для кандидатури Луїса Дж. Лефковіца.

● **Губернатор стейту Ню Джерзі**, Роберт Майнер апробував встановлення обмеженої джетової пасажирської служби на Нюаркському Аеродромі. Перші лети джетових літаків з цього летовища почнуться після 14-го вересня ц. р.

● **Генерал Рафаель Леонідас Трухільйо**, юн., наслідник вбитого дня 30-го травня домініканського диктатора, заявив, що якщо інші американські держави не відновлять дипломатичних взаємин з Домініканською Республікою, то в цій країні виникне революція, яка може привести до ситуації, гіршої за ту, яка тепер є на Кубі.

ПРОГРАМА ЗАКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ МАЛА Б БУТИ ОБМЕЖЕНА ДО ТРЬОХ РОКІВ

Вашингтон. — У висліді досить гострої опозиції більшости Конґресу проти запропонованої президентом Кеннеді програми довгоречинцевої закордонної допомоги, яка мала б бути вирішена на протяг п'яти років і сягала б суми — $8.800,000.000, демократичні провідники Сенату виступили із компромісовою пропозицією зменшити час тривання цієї програми із п'яти до трьох років, редукуючи відповідно теж і призначені на здійснювання цієї допомоги грошові суми. Головним виразником такої пропозиції був провідник демократів у Сенаті сенатор Майк Менсфілд, який водночас із цим висловив певність, що Конґрес дасть Президентові бажані уповноваження виплачувати з державної скарбниці передбачені в урядовому проєкті суми. Але ж у конґресових колах цієї певности не поділяють, тим більше, що Сенат зменшив уже вимагану президентом Кеннеді суму до кругло $8.000.000.000, а Палата Репрезентантів відмовила Президентові взагалі бажаних повновластей, і на своєму засіданні в п'ятницю минулого тижня, голосувала за встановлення висоти закордонної допомоги тільки до суми $1.200.000.000 і тільки на протяг одного року. Представники обидвох Палат Конґресу намагаються полагодити всі ці розбіжностід з допомогою компромісу і, з другого боку, президент Кеннеді започаткував наполегливі заходи для ухвалення Конґресом запропонованої ним програми таки в первісному засягу і в бажаній ним висоті.

Готівкові вплииви до Комітету Пам'ятника Шевченкові переступили 100,000 долярів

Ню Йорк. — З крайового Комітету Пам'ятника Тарасові Шевченкові в Америці інформують, що готівкою вплииви до каси цього Комітету на ціль будови пом'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні вже поважно переступили суму 100.000 долярів. В останньому повідомленні цього Комітету, переданому до преси 10 серпня, було сказано, що готівкові вплииви до каси цього Комітету по день 7-го серпня цього року виносили $99,376.54. Від того часу, після заклику Комітету, щоб приспішити збірки та пересилку зібраних грошей до каси централі, кожного дня напливають більші і менші суми, а в часі від 14-го по 18-го серпня, отже за чотири дні, до каси Комітету вплинуло $13.094.80, з того: від місцевих Комітетів Пам'ятника Шевченкові $11,906.08, від вісімох Відділів Українського Народного Союзу $260.78, а решта від парафій, приватних осіб та прибутки з імпрез. Більшу суму, бо $7.606.60, переслав зокрема Комітет Пам'ятника Шевченкові в Ню Йорку, а Комітет у Филаделфії переслав дальших $1.139.70. Комітет у Бриджпорті переслав дальших $502.01, а Комітет в Сиракюзах дальших $469.00. Трьох індивідуальних жертводавців переслали по $100.00, а один з них в супровідному листі м. і. пише: „Переселаю $100.00 на вуса Тарасові Шевченкові. В цьому Шевченківському році поздоровляю Вас з насупленими бровами і зморщеним чолом". Від 1-го по 18-го серпня вплинули до каси крайового Комітету пожертв на загальну суму $27,520.60. Це повжна сума, як взяти до уваги вакаційний час. Збірки продовжуються, а перший офіціяльний список жертводавців буде опублікований вже в короткому часі.

Громада в Шикаґо з успіхом відбула свій Союзовий День

379-ий ВІДДІЛ ЗДОБУВ ПЕРЕХІДНИЙ ПРАПОР ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УСПІХИ; МАРІЙКА КАТ ОБРАНА НА КОРОЛЕВУ УНС В ШИКАҐО; МІСЦЕВІ ВІДДІЛИ ЗОБОВ'ЯЗАЛИСЬ ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ РОКУ 343 ЧЛЕНІВ

Шикаґо. — Минула субота і неділя, 19 і 20-го серпня, пройшли в цій громаді у великій мірі під знаком Українського Народного Союзу та його багатобічної активности. В неділю, 20-го серпня, в пополудневих годинах відбувся тут на площі Едґард Ґров уже 26-ий з черги День Українського Народного Союзу, в якому взяло участь понад 600 місцевих громадян і гостей. Програму дня відкрив голова місцевого Окружного Комітету Відділів УНС, головний радний Тарас Шпікула, якому при організації імпрези допомагали інж. Харів, п. і п-ні Васильовські та п-ні Шпікула. Головну промову на імпрезі виголосив гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, підкреслюючи передову ролю Шикаґівської Громади як в праці і розвитку УНСоюзу, так і всієї нашої спільноти, що виявилось, між іншим, і в створенні нової дієцезії Української Католицької Церкви з осідком в Шикаґо. Важливою точкою в програмі Дня була передача перехідного прапору УНСоюзу найбільш успішному в організаційній праці Відділові. Прапор одержав Відділ ч. 379 секретарем якого є п. Михайло Семків а головою Антін Зборик. Прапор передав п. Семкову заст. головного предсідника інж. Степан Куропась, як голова попереднього 423-го Відділу-переможця. Голова нового Відділу-переможця п. Зборик був одним із промовців під час Дня. Приявним був на імпрезі також третій гол. урядовець УНС з Шикаґо, гол. контролер дир. Петро Пуцило. Великою атракцією в програмі був вибір нової королеви УНСоюзу, на яку обрано студентку гайскулу Марійку Кат з 252-го Відділу УНС. Князівнами обрано Анну Пундор з 106-го Відділу та Катерину Малейку з 221-го Відділу. Грошеві нагороди здобули Раніда Гринчук, Анна Стим та 6-літній Богдан Наливайко.

Попереднього дня, в суботу 19-го серпня ввечері, в приміщенні Дому Відділів УНСоюзу відбулись наради Окружного Комітету Відділів УНС, в яких взяло участь 49 представників 15 Відділів округи. Наради відкрив і ними проводив голова Комітету, гол. радний Тарас Шпікула а союзові, організаційні, культурно-виховні, громадські та видавничі й інші справи реферував гол. предсідник УНС Йосип Лисогір. Участь у нарадах взяли заступник гол. предсідника інж. Степан Куропась та гол. контролер дир. Петро Пуцило. В результаті нарад стверджено загальну потребу дальшого пожвавлювання і поширювання багатобічної активности УНСоюзу, а представники заступлених на нарадах Відділів зобов'язалися до кінця року збільшитись на 343 нових членів в рямках теперішньої передконвенційної організаційної кампанії.

„НАС НЕ ЗЛЯКАЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ТРЮКИ АНІ ПОГРОЗИ" — ЗАЯВИВ ДЖАНСОН У БЕРЛІНІ, ДЕМОНСТРУЮЧИ АМЕРИКАНСЬКУ ОБОРОННУ РІШУЧІСТЬ

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ. — Під час своєї поїздки до Західнього Берліну віце-президент Джансон зупинився в столиці Західньої Німеччини Бонні. На фото: Джансон (з правого боку) і канцлер Конрад Аденауер (зліва). За ними, починаючи від ліва, шеф протоколу Західньої Німеччини Зігімунд фон Браун, колишній американський військовий губернатор для Німеччини ген. Луціюс Клей і міністер закордонних справ Західньої Німеччини Гайнріх фон Брентано.

Берлін. — Віце-президент Линдон Б. Джансон відвідав в минулу суботу Західню Німеччину й Західній Берлін, конферував з тамошніми німецькими лідерами та запевнив їх і німецький нарід про те, що ЗДА дотримають свої приречення щодо оборони волі Західнього Берліну. Віце-президентові товаришили емеритований генерал Луціюс Клей, який був командантом в Німеччині в часі першої комуністичної бльокади Західнього Берліну в 1948-49 р.р. і який з того часу є для німців наче символом американської невгнутости супроти комуністів. Крім цього поїхав також дорадник Президента в совєтських справах, кол. амбасадор Чарлз Болен, а в півторагодинній нараді з канцлером Конрадом Аденауером в Бонні та в подорожі до Західнього Берліну взяли участь ще амбасадор ЗДА в Західній Німеччині Волтер Довлінґ і секретар морської фльоти Джан Конналі. З німецького боку в конференції в Бонні взяли участь, крім Аденауера, міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано, державний секретар канцлера д-р Ганс Ґльобке і західньо-німецький амбасадор в Англії д-р Ганс фон Ердорф. Негайний приїзд віце-президента Джансона до Західньої Німеччини й Західнього Берліну після рішення, прийнятого в цій справі заледви в минулу п'ятницю, викликав серед західніх німців та особливо серед західніх берлінців захоплення. Віце-президента стрічали з найбільшим ентузіязмом. Коментатори підкреслюють особливо довгу нараду Джансона і канцлера Аденауера та їх найближчих дорадників і прийняту ними однозгідну постанову, щоб — боронючи свободу Західнього Берліну і його зв'язку з Заходом, —водночас не загострювати міжнародної ситуації до стану, що спричинив би війну. Однак всі виступи віце-президента Линдона Б. Джансона відзначалися найбільшою рішучістю та гострістю тону супроти комуністів. Він промовляв на могутньому вічі перед західньоберлінським ратушем, де зібралось коло 300.000 народу. Джансон заявив, що у відношенні до Західнього Берліну зобов'язує Америку присяга, що її склали основники американської держави, які в останньому реченні Декларації Незалежности обіцяли один одному жертвувати: „наше життя, наш дорібок і нашу святу честь". Джансон прилетів до Берліну безпосередньо після своєї наради з Аденауером у Бонні. У тій своїй промові він прославляв західніх берлінців за їх невгнутість і високу мораль: „Поділені — ви ніколи не зневірились, загрожувані — не налякувались, провоковані — не послаблювались. Нині, серед нової кризи, ваша відвага сповняє надією всіх, які прив'язані до свободи і є масивним та маєстатичним бар'єром проти амбіцій тиранів".

Приїзд Джансона і членів його почоту та його публічні заяви спричинили радикальну зміну настроїв в Західній Німеччині і спеціяльно в Західньому Берліні. Замість настрою пригнічення і похмурого невдоволення західньою реакцією на дії комуністів, наступив настрій піднесення, бадьорости і радости. Віце-президент і члени його почоту у товаристві посадника Віллі Брандта оглядали на Потсдамер-пляці з безпосередньої віддалі дротяні застави і мур, здвигнені в останніх днях по східньому боці Берліну. Зате ген. Клей і Болен відвідали військовим автом також східній Берлін. Вернувшись, ген. Луціюс Клей заявив, що Східній Берлін подобає на військовий табір, а цілий вигляд міста не залишає сумніву, що тамошні мешканці „цілком поярмлені". Віце-през. Линдон Джансон відлетів з Берліну в 11 год. в пол. в мин. неділю; в Берліні був тоді вже понеділок, 4 над ранком. Перед своїм відлетом він склав ще коротку заяву, в якій ствердив, що „З'єднені Держави ніколи не мали кращого і хоробрішого союзника, як громадяни цього міста". Він обіцяв сказати американцям, що в тих безчисленних тисячах осіб, які маніфестували свою вірність свободі". Після повороту до Вашинґтону віце-президент Джансон мав негайно скласти звідомлення про свою подорож през. Кеннеді.

ЗДА СКРІПИЛИ СВІЙ ВІЙСЬКОВИЙ ҐАРНІЗОН В ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ — БЕРЛІНЦІ ЗАХОПЛЕНО ВІТАЛИ ВОЯКІВ

Берлін. — Одночасно з відвідинами віце-президента Линдона Джансона в Західній Німеччині й Західньому Берліні пересунено до Західнього Берліну одну військову групу з Мангайму в Західній Німеччині, силою 1,500 вояків. Ця військова група становить частину 18-го полку піхоти 8-ої дивізії, стаціонованої в Західній Німеччині. Узброєні тільки легкою стрільною зброєю, без гармат і танків, вояки їхали 490 „джіпами", транспортовими автами і „трейлерами" суходільним шляхом довжиною 400 миль. В Гельмштедті ця довга військова колона переступила комуністичний кордон і вступила спершу на широку на 150 ярків смугу „нічийого краю", а потім в широку на 120 миль смугу Східньої Німеччини. Хоча загально припускали, що комуністи не будуть ставити цій американській військовій колоні спротиву, який в даних обставинах міг був стати гаслом для збройного зудару, проте старшини й вояки з полегшею відітхнули — звітують кореспонденти — коли гладко впродовж кількох хвилин перейшла контроля, через яку мусять переходити в Гельмштедті всі альянтські військові транспорти. Вздовж шляху на території Східньої Німеччини було зосереджених яких 500 поліцистів, які дбали, щоб не збирались там цивільні особи, й американська військова валка їхала наче вимерлою країною. Зате в Драйлінден, передмісті Західнього Берліну, де закінчилась 120-милева комуністична смуга, очікувала американських вояків маса народу. Приявними були віце-президент Линдон Б. Джансон і члени його почоту, американський амбасадор з Західньої Німеччини, посадник Західнього Берліну і командант американського військового ґарнізону. Віце-президент і командант насилого американського військового підкріплення, полк. Ґловер С. Джонс, стиснули один одному руку. Грала військова музика, а тисячі народу віватували в честь вояків, заскочених цією несподіваною для них овацією.

Американські коментатори підкреслюють суто-символічний характер того скріплення американського військового ґарнізону, який до того часу нараховував 5.000 вояків, а тепер нараховуватиме 6.500. Англійці скріпили в останніх днях своїх 3.000 вояків західньо - берлінського ґарнізону додатковими панцерними й вантажними автами, французи заповіли також скріплення своїх тамошніх 3.000 вояків ближче це незначеним числом додаткового війська. Ще того самого дня відбулась дефіляда новоприбулих вояків. Західньо - берлінський посадник Віллі Брандт висловив в імені берлінців глибоку вдячність з приводу насилої допомоги, як видимого знаку американської солідарности і рішучости.

НАТО заповідає військові маневри

Париж. — Головний командант збройних сил країн Організації Північно - атлантійського пакту, ген. Лоріс Норстед, заявив, що в найближчому місяці всі збройні сили, які йому підлягають, відбудуть маневри на суші, в повітрі і на морях, призначені для перевірки їх бойової готовости і здатности. Деталі маневрів будуть проголошені згодом. Вони проходитимуть в Европі під назвою „Перевірчі вправи". З головної кватири НАТО підкреслено, що подібні маневри відбуваються щороку та що вони не мають зв'язку з останньою Берлінською кризою.

Молоді таланти пописувались на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — У рямцях щотижневих культурно-мистецьких і розвагових імпрез на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах та перед великими Шевченківськими імпрезами в найближчу суботу й неділю, 26 і 27-го серпня, минулої суботи, 19-го серпня, мали тут свій вечір молоді таланти: скрипаль Олег Мітрінґа, піяністка Марія Цісик, співачка Леся Васьків та хор Союзівки „Веселка", зорганізований і дириґований проф. Володимиром Цісиком із сезонових працівників цієї оселі, переважно студентів коледжів. Цей хор, що також співає кожної неділі під час Богослужень, започаткував і закінчив імпрезу, виконавши дві пісні на початку концерту і три на його закінчення. Велике признання здобули в публіки, бо виявили свої замітні мистецькі таланти, скрипаль Олег Мітрінґа, визначний студент Українського Музичного Інституту, кляси проф. Вол. Цісика, в Ню Йорку, що вже виступав в Карнеґі Гол в результаті конкурсу Ґільди учителів гри на скрипці, Марія Цісик, довголітня учениця сл. п. проф. Романа Савицького Васьків, студентка коледжу і „Міс Союзівка" в 1957-му році та стипендіянтка Музичної Школи Джуліярда, і Леся ці, яка вчиться співу в соліста Метрополітальної опери Лоренса Дейвідсона. Всі вони минулої суботи на Союзівці дебютували перед ширшою українською публікою, здобуваючи загальне признання. Імпрезою проводив дотепно артист українських театрів Ярослав Пінот-Рудакевич. Виступ молодих талантів в рямках щотижневих культурно-мистецьких і розвагових імпрез на Союзівці, побіч дитячих таборів та курсів українознавства, що там відбуваються, ще більше підкреслив відпочинково-виховний характер цієї оселі, з окремою увагою до нашої молоді і доросту.

Тієї ж суботи перед полуднем, з уваги на свято Преображення Господнього, на Союзівці були відправлені Служби Божі в обидвох, католицькому і православному обрядах. Католицьку Службу Божу відправив, на звичайному місці в каплиці серед лісової поляни, всч. о. Зиновій Вачинський з Джерзі Сити, заступаючи перешкодженого в той день вакаційного пароха тієї оселі всч. Любомира Гузара. Православну Службу Божу відправив на іншому місці біля віллі „Київ" всч. о. Іван Ткачук. Після кожної Служби Божої було традиційне свячення овочів. Всч. о. Вачинський відправляв Службу Божу також і в неділю.

У СВІТІ

● **Португалія**, заанґажована тепер в боротьбі проти партизанів у своїй африканській колонії Анґоля, може мати ще один клопіт: всупереч її протестам Індія охопила своєю конституцією португальські колонії на Індійському півострові Ґоя, Дію і Дамао, маленькі надбережні кусні території. Індія заявила, що коли в тих містах появляться нові португальські війська, то індійська армія мерщій викине їх геть.

● **У Берліні комуністи збудували** в минулий четвер при одному з головних переходів пунктів між двома частинами поділеного міста на Потсдамерпляцу, високу на 150 стіп барикаду з каміння і цементу. 5-ма вантажними автами привезено мулярів і робітників, які розібрали тимчасову загороду з кільчастих дротів і здвигнули „вічну" кам'яну барикаду. Потсдамер-пляц — колись центральна площа перед залізничним двірцем, який тепер мертвий.

● **У Відні** вибухли в минулий четвер вранці перед будинком австрійського парляменту і американської амбасади доморобні бомби, які не наробили ніякої шкоди й нікого не поранили. На місці атентатів знайдено летючки підпільно - нацистської організації „Вервольф" з антисовєтськими й антиамериканськими гаслами.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Ленін на продаж

В минулому тижні побував у Токіо віцепрем'єр Совєтського Союзу Анастас Мікоян. Тому, що це був перший член совєтського уряду, який від останньої війни приїхав до Японії, то його відвідини були сприйняті відразу як поважна політична подія. Ото ж японський уряд не зважав на формальний бік справи, що Мікоян не дістав був від нього, уряду, офіційного запрошення, і приїхав для відкриття совєтської торговельно - промислової виставки, а не для ведення якихось переговорів. Його вітали, як члена і репрезентанта совєтського уряду, з ним конферували японський прем'єр та міністри торгівлі й промислу та закордонних справ, в його честь влаштували бенкет з участю членів японського уряду, а 5.000 японських поліцистів творили довкола нього при кожній його публічній появі живий мур, щоб такому гостеві волос не впав з голови.

Анастас Мікоян має в міжнародній опінії марку „спеца" від закордонної торгівлі і тому перша думка була така, що він, нав'язуючи до згаданої торговельно - промислової виставки, буде наполягати на підписання совєтсько - японської торговельної умови. Він справді заторкнув цю справу, але з неї нічого не вийшло. Мікоян вимагав довготермінової і дуже широкої умови, але, коли прийшло до детайлізації предметів товарообміну, то виявилось, що большевики не можуть запропонувати Японії нічого, чого або Японія не продукувала б сама краще, як наприклад сталь, авта, мануфактура, або не мала б ближчих, дешевших і кращих можливостей імпорту, як наприклад нафта.

Совєтська торговельно - промислова виставка в Токіо, не давала реальної підстави для ділових переговорів, бо вона була складена не під кутом показу виробів на експорт, а під кутом політичної пропаганди. Найперше місце займав велетенський портрет Леніна, який став наче символом і тієї виставки і цілого перебування Мікояна в Японії. Пропагандивне значення мали моделі спутників і портрети совєтських астронавтів і таке саме пропагандивне значення мали експонати авт і машин, що їх Совєти продукують замало для власного вжитку.

Політична пропаганда, а не міжнародна торгівля була головною ціллю подорожі Мікояна до Токіо. Він на кожному кроці атакував японсько - американський союз та підкреслював, що мир на Далекому Сході залежить від „невтральности" Японії і що, навпаки, союз Японії з ЗДА є найбільшою загрозою для самої Японії і всього тихоокеанського обширу. Граючи на антиатомових японських настроях, Мікоян переконував японців, що вони повинні перейняти ініціятиву, щоб в Азії створити безатомову смугу, що в практиці означало б, що атомова зброя має зникнути з американських баз на Далекому Сході, залишившись в руках Москви й на ніким неконтрольованому азійському суходолі. Представляючи Совєтський Союз, як найбільш „миролюбну" країну, що апелює до японських пацифістичних інтелектуальних кіл, Мікоян одним віддихом погрожував знищенням Японії за зберігання американських баз.

Висліди всієї цієї „дипломатії" були для Мікояна дуже мізерні. Японський прем'єр заявив йому просто, що всі дотеперішні японські уряди, вибирані на базі демократичних виборів, стояли за тісну співпрацю з Америкою і що теперішній уряд її не виречеться. Японський міністер закордонних справ пригадав на бенкеті в честь Мікояна, що японський нарід має дуже прикрі спомини про Совєтський Союз з останньої війни, натякнувши виразно на грабіж Курільських островів, а керівна в Японії Демократично - ліберальна партія окремою заявою натаврувала втручання Мікояна у внутрішні справи Японії, відступивши від традиційної найбільшої у світі ввічливости японців супроти своїх гостей. Японцям не імпонує могутність СССР, бо вони тямлять, як мала Японія перемогла російського велетня в 1904/5 рр. І японці, знаючи про дійсність в сусідніх комуністичних країнах, в Китаї та в Північній Кореї, не мають запотребування на — портрети Леніна.

„Альянс для проґресу"

Економічна конференція держав Західньої гемісфери, що відбувалася протягом останніх двох тижнів у Пунта дель Есте в Уругваю, закінчилася прийняттям обширного „Чартеру Пунта дель Есте", що в ньому накреслено — виходячи із запропонованої З'єдиненими Державами Америки програми „Альянсу для поступу" принципи, напрямні, цілі й завдання дії, спрямованої на досягнення соціяльного і господарського уздоровлення відсталих з різного погляду країн Латинської Америки.

Беручи до уваги зміст цього чартеру, визначеного в основному словами „альянс для поступу", він є одним із найбільш поступових документів, найбільш прогресивною програмою дії в історії латинських держав. В ньому передбачені заходи не тільки для індустріялізації латинських країн і піднесення їх господарського стану, але й широка акція, спрямована на здійснення соціяльних реформ, в тому в першій мірі земельної, на поширення освіти і виховання, на боротьбу з хворобами, на будівництво мешкальних домів та ін. Крім згаданих цілей має бути проведена реформа податків, стабілізація цін і встановлення спільного ринку. Все те спрямоване на піднесення національного прибутку і досягнення добробуту населення і має відбуватися шляхом поправи і посилення демократичних інституцій та на засаді самовизначення і свободи приватної ініціятиви. З того погляду „Чартер Пунта дель Есте" можна визначити також, як програму широкої й успішної протидії проти намагань міжнародного комунізму використовувати відсталість і злидні латинських країн для викликування заворушень, неспокоїв і державних переворотів.

Загрозливу для своїх диверсійних і розкладових тенденцій і цілей суть цього важливого документу зрозуміли Москва й очолюваний нею міжнародний комунізм вже з моментом його запроєктування американським урядом і доклали усіх зусиль, щоб конференцію в Пунта дель Есте сторпедувати і прийняттю програми „Альянсу для поступу" перешкодити. Спеціяльне доручення в цьому напрямку одержав міністер фінансів прокомуністичної Куби Ернесто Ґевара, сам не тільки комуніст, але й реалізатор якнайтіснішого узалежнення Куби від Совєтського Союзу. Беручи активну участь в праці цієї конференції, спонзорованої Організацією Американських Держав, від якої досі Куба постійно ізолювалася, Ернесто Ґевара з подивугідною зручністю і наполегливістю намагався представляти з одного боку „Альянс для проґресу" як „імперіялістичну затію" ЗДА, спрямовану на ще основніше поневолення й експлуатацію Латинської Америки, то, з другого боку, підлабузнювався демагогічно іншим делеґаціям, представляючи кастрівський режим на Кубі, як вершок поступу і революційности, підкреслюючи водночас його миролюбність і бажання жити в „дружній коекзистенції" не тільки з усіма країнами Латинської Америки, але й навіть із ЗДА. Коли ж, не зважаючи на всі його відкриті наклепи та позакулісові інтриги і коекзистенційні заклики, „Чартер Пунта дель Есте" таки підписано, то і Ґевара і його „босс" Фідель Кастро з піною на устах визначили цю програму як „інструмент економічного імперіялізму" ЗДА, намагаючись її злегковажити, мовляв, те, що заплановане в програмі на 10 років, Куба здійснила за один рік.

Від прийняття якоїсь програми до її реалізації ще далеко. Плян „Альянсу для поступу" є покищо, як це підкреслив голова американської делеґації Даґлес Діллон, тільки початок. Успішна реалізація основної цілі цього пляну — задоволення надій та прагнень широких мас населення Південної Америки — залежить від доброї волі і рішучости самих таки південно - американських урядів і народів перевести потрібні реформи і започаткувати відповідні дії. Якщо буде добра воля і рішучість, то реалізації „Альянсу для проогресу не перешкодить ніщо.

М. Чировський

ЕВРОПЕЙСЬКА ГОСПОДАРСЬКА СПІЛЬНОТА

I

Серед багатьох понурих і зловіщих політичних і економічних явищ, що недобром ворожать, як скоро наростаюча напруга між вільним і комуністичним світами а яка криє в собі навіть насіння жахіть третьої світової війни з нищівною силою атомових бомб і ракетної зброї, можемо добачити і де-кілька відрадних подій, що надією і оптимізмом можуть до деякої міри наповнити серце західньої людини, яка вірить в свободу і гідність людської істоти. Тут треба згадати, зокрема, такі факти, як відносна солідарність держав політично і мілітарно об'єднаних у Північно - Атлантійському Оборонному Договорі, а, передусім Европейську Господарську Спільноту, яка дивує сьогодні цілий світ своїми знаменитими економічними успіхами, що є справжнім тріюмфом засади господарської співпраці, опертої на основах економічного індивідуалізму. Заінтересування ЕГС (Европейська Господарська Спільнота) збільшилось під теперішню пору із таких засадничих причин:

Поперше, ЗДА у своєму господарському змагові із СССР зустрічають великі труднощі в намаганні збільшити ріст своєї економіки. Зокрема річний ріст народного продукту - брутто (ГНП) є, нібито, позаду цілости совєтської річної продуктивности. В тому ж самому часі, країни ЕГС втішаються знаменитим економічним проспернтетом та ростом, більшим за американські і совєтські. Тому теж американські економісти, підприємці і державні мужі глибоко заінтересовані в чудесному господарському підйомі країн Спільноти і намагаються її вивчати для використання здобутого досвіду, для збільшення виробничого капацітету ЗДА.

Подруге, Велика Британія, яка довгий час бойкотувала ЕГС, ненадійно найшлася в поважних економічних труднощах, саме тоді, як континентальні держави переживають знамениту коньюнктуру і їхньому господарському рості не видно кінця. Тому Англія рішилася приступити до ЕГС, ставляючи навіть і себе й інші країни Британського Коммонвелту в невигідне і двозначне становище. Британська децизія розбудила заінтересування ЕГС-ою.

А потретє, як це вже згадано, в час смертельного змагу між капіталізмом і комунізмом, країни Европейської Господарської Спільноти засвідчують з притиском вітальність господарського індивідуалізму в цей саме час, коли накопичуються економічні труднощі в країнах комуністичного бльоку; коли тисячі німців покидають Східню Німеччину і переходять нелегально західній кордон, щоб зажити там краще і уникнути матеріяльних злиднів та політичного переслідування; коли в Совєтському Союзі теж наростають господарські турботи, а зокрема, в сільському господарстві. Европейська Господарська Спільнота є також і знаменитою пропаґандивною зброєю в бою за економічно відсталі країни і здобуває їх для вільного Заходу. Ті країни мають до вибору: шлях економічного індивідуалізму і добробуту, або шлях економічного колективізму. Тому теж і заінтересування ЕГС таке велике.

Історія Европейської Господарської Спільноти коротка, але і дуже цікава. Розвиток подій в напрямі побудови економічної і ринкової єдности европейських країн почався в 1947 році створенням так званої Організації для Европейської Економічної Співпраці (ОЕЕС) для кращого розподілу американської допомоги в рямах Пляну Маршалла. Згодом прийшло створення т. зв. Европейської Платничої Унії для збільшення торговельного обміну між сімнадцяти країнами, що приступили до згаданої господарської співпраці. Тому, що вугілля і сталь є дуже важливими факторами в економічному розвиткові, в 1952 році, нав'язуючи до давньої традиції митної унії між Бельгією і Люксембурґом, а згодом і Голяндією, від другої світової війни, ті три країни з Францією, Італією і Західньою Німеччиною зорганізували дійсну предтечу Европейської Господарської Спільноти, т. зв. Европейську Вугілляну і Сталеву Спільноту, з метою створити спільний ринок для обміну вугіллям і сталлю. Небаром усунено всякі тарифні і скількостеві обмеження, виключено будь-яку дискримінацію і законні утруднення, зв'язані із державними кордонами, коли діло йде про торгівлю цими двома продуктами між згаданими шістьома країнами спільноти. А в березні 1957 року договором в Римі Бельгія, Люксембурґ, Голяндія, Франція, Італія і Західня Німеччина остаточно оформили Европейську Господарську Спільноту.

Велика Британія й інші країни давньої Організації для Европейської Економічної Співпраці, але головно Велика Британія, потягаючи за собою держави заінтересовані в товарообміні з Англією, спротивилися ідеї ЕГС-и тому, що в ньому містилися елементи понаддержавности і деякого обмеження суверенности поодиноких членів, передусім на економічному відтинку. Але також і можливості політичної інтеґрації шести країн насувались вже в самих основах ЕГС. І так, бувши прихильниками ідеї більшої лібералізації торгівлі і обміну між европейськими країнами, але не мавши довір'я до Европейської Господарської Спільноти, вже в січні 1959 року Англія, Норвегія, Швеція, Данія, Швайцарія, Австрія і Портуґалія погодилися створити т. зв. Европейську Асоціяцію для Вільної Торгівлі (ЕФТА). Різниця між цими двоїма організаціями така: Европейська Господарська Спільнота — включає в себе можливості далекойдучої економічної інтеґрації шести названих країн, тоді коли Асоціяція бажає тільки співпраці суверенних націй. Англія довго була неприхильна Спільноті через свої зобов'язання відносно держав Британського Коммонвелту, зокрема Канади, Австралії, Нової Зеляндії та інших. Засади Европейської Господарської Спільноти показалися правильними і от Англія зголосила свою готовість приступити до неї. Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Індія та інші країни Британської Спільноти затривожені, що тут потерплять їхні торговельні і фінансові інтереси.

Євген Онацький

ПАНОРАМА АРҐЕНТИНСЬКОГО ЖИТТЯ

Було б надто претенсійно намагатися змалювати загальну панораму арґентинського життя в одній часописній статті, але все ж варто спробувати накреслити бодай її головні риси, що надають тій панорамі один переважний тон — тон неспокою.

Перша риса — це постійний зріст робітничих страйків. І то одночасних в різних галузях арґентинської промисловости. І що далі, то чим більшого вони набирають розміру і ваги. Виникають вони з будь-якого приводу. В масі арґентинські робітники, а особливо з туземних напівчорних креолів, не визначаються великою працьовитістю. До того ж темперамент у них — південно - американський (колись казали — африканський): при найменшій нагоді вони ображаються, сваряться, а то й хапаються за ножі. До тогож серед них іде безнастанне під'юджування проти „визискувачів" — вони ще й читати, як слід, не вміють, а вже пересякнуті „клясовою ненавистю", — якщо самі читати не вміють, то знайдуться такі, що їм прочитають... З того — зріст конфліктів на фабриках між робітниками і керівним та адміністративним персоналом, — конфліктів, що приймають іноді надто матеріяльні форми. Не залишається нічого іншого, як тільки звільнити людину, що не вміє себе належно тримати на фабриці, виплативши їй, як тут заведено, за кілька місяців наперед винагороди, залежно від того часу, скільки вона працювала на фабриці. Але в оборону звільненого, — незалежно від того, за що його звільнено, — негайно проголошується страйк з вимогою прийняти звільненого знову на працю. Особливо такі випадки часті на фабриках із північно - американським капіталом, не зважаючи на те, що саме на цих фабриках робітники одержують більші заробітки. Доходить до того, що фабрики, не знайшовши можливости полагодити конфлікти з робітниками, що, спираючись на свої синдикати більше страйкують, ніж працюють, бачать себе примушеними припиняти взагалі всяку працю. Ось в цих днях на величезних різницях Вільсона, прийшло до того, що адміністрація, після довгих намагань, в яких брало участь і міністерство праці та суспільного забезпечення, залагодити конфлікт, що виник внаслідок звільнення кількох робітників, повідомила через часописи і через листи до кожного з окремих робітників, що змушена зачинити різницю. — Страйк на різницях тривав кілька місяців, завдаючи підприємству величезних утрат. Тепер робітники поставили вимогу урядові засеквеструвати, удержавити різниці Вільсона, щоб вони далі могли там працювати. Але урядові, що вживає всіх можливих заходів, щоб притягати в Арґентину чужинецькі капітали, без яких Арґентина ніяк не всилі перемогти важку економічну й суспільну кризу, стати на шлях секвестрування фабрик з чужинецьким капіталом значило б відбити охоту в інших вкладати в Арґентину свої капітали. До того ж, понад десятилітній досвід виказав, що всі державні підприємства, внаслідок безпорадности й безвідповідальности бюрократів, — приносять тільки втрати, яких арґентинський бюджет вже не встані витримати.

В цьому відношенні дуже показовий досвід із залізницями, що, поки були приватними в руках англійських капіталістів, приносили їм добрий дохід, але коли, за Перона, їх удержавлено, зробилися головною язвою арґентинської господарки, що цього року принесла державному скарбові 50 мільярдів пезів дефіциту, а в тому понад 23 мільярди дефіциту принесли залізниці. Щоб порятувати державний бюджет і самі залізниці, що, окрім дефіциту, зробилися „притчею во язицех" своїм загальним занедбанням, уряд вирішив піти на драстичні реформи — скорочення персоналу шляхом надання пенсій старшим робітникам, що своїми літами вже на це надаються, заперестання руху на деяких відгалуженнях, що не мають великого господарського значення і тільки лягають дефіцитним тягарем на загальний бюджет, і — головне — передачі залізниці в приватні руки. Але у відповідь на проголошення цих реформ, серед залізничників почався такий рух спротиву, а його, розуміється, підтримали й всі ліві партії та угрупування, що уряд був примушений заявити, що він залізниць в приватні руки не передасть, а лише звільнить себе від деяких дефіцитних підприємств, як от кав'ярні по залізничих стаціях, що рікрічно дають державі втрат на 200 мільйонів пезів. Але й ця заява викликала негайно страйк персоналу тих кав'ярень (понад 5.000 люду), що й досі продовжується. Проте, уряд, не зважаючи на цей страйк, віддав ці залізничі кав'ярні на публічний торг приватникам, що захотіли б їх винайняти на власне ризико. З тих пропозицій, що поступили, робиться висновок, що дефіцит з кав'ярень вже тепер може бути зменшений з 200 на 20 мільйонів, а пізніше і зовсім зліквідований.

Одночасно уряд подав до відома, що стан залізниць такий невідрадний і тягар їх на державний бюджет такий важкий, що уряд рішений продовжувати залізничу реформу. У відповідь на це два синдикати, що об'єднують усіх залізничників, проголосили страйк залізниць на 48 годин в днях 21 і 22 серпня, а якщо уряд і далі обстоюватиме свою залізничу реформу, то ще на 96 годин, починаючи з дня 28-го серпня. А якщо і цей страйк не переконає уряду, то буде проголошений страйк на необмежений час, поки уряд не поступиться. Загальна Конфедерація Праці, управа якої складається з пероністів, що все були, як і соціялісти, за удержавленням усіх важливіших галузей публічної діяльности, заявила, що вона готова підтримати залізничників проголошенням загального страйку...

Особливого значення набирають ці проголошені страйки тому, що страйкуватимуть власне робітники й урядовці на державній службі, — отже їхній страйк не можна розглядати інакше, як тільки бунт проти держави і супроти всієї нації, що має понести величезні втрати. Тут інтереси одної частини населення — і зрештою, кількісно досить незначної, — поставлено понад інтереси всього населення, що мусить терпіти тільки тому, що та незначна частина цілости опинилася в керуванні такої важливої галузі суспільного життя, як залізниці. Нема сумніву, що ці страйки мають вповні революційний характер і, якщо не мають на меті безпосередньої революції, то в усякому разі, мають на меті її підготову, себто т. зв. „революційну гімнастику" — спробу сил перед справжньою революцією.

Зрештою, саме вночі з 11-го на 12 серпня в Буенос Айресі була вже й спроба справжньої революції: група вояків авіяції захопила національне (державне) радіо з його сіткою менших радіовисилень всередині країни і протягом двох годин читали через радіо свою „революційну відозву", в якій запевнялося, що тут мається діло „не з якимсь державним переворотом, що заступає одну групу людей іншою, а з глибокою революцією", що має піднести арґентинську республіку з моральної й економічної прострації та з сорому облудної політики, що не відповідає інтересам і добробутові нації..."

Цю „глибоку революцію" зліквідовано впродовж двох годин без пролиття крови і майже без одного пострілу. З того всі зробили висновок, що то не були комуністи, що ту „глибоку революцію" робили, бо вони її зробили б інакше... А що вони теж до такої готуються, це виказує факт, недавно оголошений в часописах: викрадені з касарні п'ять військових кулеметів хотів відкупити уповноважений комуністичної партії. Заарештований при акті купівлі, він визнав, що кулемети мали служити для бойового відділу партії.

Цей факт примусив уряд настоювати на потребу прийняття його законопроєкту в справі охорони демократії. Цей законопроєкт викликав бурю протестів збоку мало не всіх робітничих синдикатів і всіх соціялістичних, пероністичних та різних інших

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ще один гарний почин

Всюди і при кожній нагоді у нас підкреслюється потребу більше уважно заопікуватися нашими найменшими і дати їм як-мога більше українського виховання, щоби вони знали, чиїх вони батьків діти. Та в цій праці були і є проґалини, які треба заповнювати. А заповнювати їх зможемо тоді, коли у нас буде більше, в першу чергу, матерей, що будуть ці проґалини бачити і будуть мати можливості їх заповнити.

Як нас бачать, так нас і описують, каже стара пословиця. Отже, щоб нас бачили так, як ми собі цього бажали б, треба, щоби ми самі про це постарались. А можливостей про це подбати, зокрема у вільних країнах, є дуже багато.

Одну з таких можливостей намагаються використати українські матері на американському континенті. У ряді українських канадійських і американських часописів появились в останньому часі дописи і статті про конечність подбати про українську дитячу літературу. Головно тепер, коли відзначаємо століття від смерти нашого пророка і генія Т. Шевченка.

Він же, Шевченко, поставив слово на сторожі. Ми, коли хочемо, щоби це слово не пропало, а горіло в нас і в прийдешніх наших поколіннях, мусимо його вщепити у серця наших дітей. Використовуючи можливості, що тут існують, можемо це зробити дуже легко. Можна зорганізувати українські відділи при публічних дитячих бібліотеках, дитячі радіо-передачі та дитячі телевізійні програми в українській мові і т. д.

Кружок Приятелів Української Дитячої Книжки при Відділі УККА у Содбурі зробив уже перший крок у цьому напрямі. При міській дитячій бібліотеці буде існувати український відділ. Але передумовою до цього є, що українське громадянство цю акцію піддержить. На влаштування відділу і закуп першої партії книжок потрібно грошевих засобів. По ті засоби у найближчих днях цього місяця звернуться пані з Кружка Приятелів Української Дитячої Книжки до українського громадянства. І від свідомости та жертвенности цього громадянства буде залежати, чи українська дитина в Содбурі зможе у міській бібліотеці позичити всі найновіші видання української дитячої літератури. Не всі родини мають можність усі ці видання купити для своїх дітей за свої власні гроші. Але коли через початкові пожертви всіх наших громадян український відділ заіснує, тоді українська дитина на довгі роки буде забезпечена духовим кормом із бібліотеки, на вдержання якої іде і частина наших міських податків. Але треба зробити початок.

М. Ст.

Д-р Михайло Шляхтиченко

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(3)

Організатори УВУ в Відні, правдоподібно хотіли надати йому соборницького характеру і тому на голову чи майбутнього ректора УВУ вони запросили найбільшого, там присутнього, наддніпрянського вченого Михайла Грушевського, якого вони ближче знали з його наукової і культурної діяльности в Львові, як професора університету та творця Наукового Товариства ім. Шевченка. Але, коли він не погодився з їхньою схемою організації УВУ і ще перед відкриттям Університету від нього відійшов, вони запросили другу після Грушевського наддніпрянську маркантну постать, сенатора Сергія Шелухина — зробити перший на УВУ виклад. Він став професором Історії українського права а пізніше карного права і процесу та спричинився до розвитку УВУ в Празі і, віддано працюючи, ніколи його не зрадив до своєї смерти. Поруч із професором І. Горбачевським, О. Колессою, С. Дністрянським він поклав дуже багато праці й енерґії, щоб урятувати УВУ в Празі, коли Університет у рр. 1933-1935 був у своїй екзистенції сильно загрожений.

Вертаючись до спроби відібрати проф. д-рові Олександрові Колессі цілком заслужену честь і славу за його ідею, ініціятиву і організаційний хист виявлені ним у створенні УВУ в Відні і легкою рукою передати їх Д. Антоновичеві, мушу ще раз констатувати її безпідставність. Я вище згадав оригінальний документ, до якого тепер вертаюсь. Він заслуговував би, щоб його цілий опублікувати, бо він докладно ілюструє моменти в організації УВУ, які досі не були відомі. На жаль він має десять сторінок машинопису і тому я з нього візьму те найпотрібніше. Це є „пропам'ятне письмо", яке у Відні, дня 12 вересня 1921 „За Раду Українського Вільного Університету" власноручно підписали наступні, абсолютно відповідальні особи: Голова УВУ д-р Олександер Колесса. Заступник голови УВУ і голова правничого факультету д-р Станислав Дністрянський. Заступник голови філософічного факультету УВУ д-р Степан Рудницький. Заступник голови правничого відділу УВУ і секретар УВУ д-р Володимир Старосольський. Початка: Український Вільний Університет. Цитую початок листа:

„Міжпартійний З'їзд вирішив на своїм засіданню у Львові дня 3 вересня (1921-го року М. Ш.) по нараді над університетською справою резолюцію, в якій взиває українських професорів і доцентів, що проживають на еміґрації, щоб повернули до краю".

„З огляду на те, що переважна частина удраїнських професорів і доцентів та інші представники, що проживають за кордоном, згуртована є в Українськім Вільнім Університеті у Відні, який переноситься до Праги, вирішила Рада УВУ на своїм засіданні дня 12 вересня 1921 предложити ласкавій увазі Президії Міжпартійного З'їзду і Управі наших культурно-наукових інституцій отсе пропам'ятне письмо про організацію Українського Вільного Університету за кордоном з просьбою, щойно на основі засади: "Audiatur et altera pars" порішити справу так, як буде найкорисніше для народного добра".

„Відчуваючи пекучу потребу зорганізування університетської науки в рідній мові для української академічної молоді, перед якою брутальна рука переможців замкнула брами університету на рідній землі, — а також потребу згуртування українських наукових сил за кордоном, порішили українські університетські професори вже з кінцем року 1919 перевести таку орґанізацію в Празі".

„З тою метою явилася вже тоді делеґація професорів, в якої склад входили: д-р Горбачевський, д-р Колесса і д-р Дністрянський в Празі, щоб тут перевести це діло. Стрінулася тут ця делеґація з такими трудностями також із боку деяких чинників, що принєволена була свої наміри відложити до кращого часу і догіднішого терену".

З вище наведеного цілком ясно, що „сама думка" і „перша організаційна схема" Д. Антоновича мали місце лише в автора книжки „Українська Еміґрація".

Делеґація трьох визначних українських учених і довідчених університетських професорів (д-р І. Горбачевський перед тим був на становищі ректора і кількократно декана медичного факультету Карлового університету в Празі, а д-р О. Колесса був деканом філософічного факультету львівського університету), їхавши в кінці 1919 року до Праги з метою заснувати там український університет, безсумнівно мали фахово вироблений певний плян і організаційну схему того університету.

Дмитро Антонович у тому часі був послом уряду Української Народної Республіки у Римі. Були це дуже тяжкі часи для української держави і для української дипломатії. Ледве, чи амбасадор Антонович тоді думав, що через рік він буде професором українського еміґраційного університету. Але він став звичайним професором історії мистецтва Українського Вільного Університету ще в Відні, переїхав із ним до Праги і також безперервно і віддано працював у ньому аж до ліквідації Українського Вільного Університету в Празі московсько - большевицькою окупаційною армією.

(Кінець)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ І ШКОЛА

(Дискусійне)

Хто опанує душу дитини — той здобуде майбутнє! Очевидно, що ми таки хочемо опанувати душу нашої дитини, щоб здобути наше майбутнє. Я думаю, що між нами немає ні одного, який не хотів би, щоб його діти продовжували його рід, його мову, культуру, традиції і, дідів-прадідів — змагання за нашу Державність. На майбутньому нашої молоді, нашої спільноти у вільному світі повинно залежати батькам, Церквам та світським організаціям, а в першу чергу, на мою думку, Українському Конґресовому Комітетові. Як об'єднуючій централі організацій та репрезентації української спільноти в ЗДА. Правда, зміст цієї статті не новий, бо на цю тему вже багато писалось і багато на різних зборах дискутувалось, але справа виховання молоді є абсолютно недостатньою. Є вона недостатньою тому, що йдеться тут про збереження нашої молоді від асиміляції, яка загрожує в дальшому існуванню всіх наших організацій. Як не буде молоді, що будуть признаватися до українства, — то й не буде в Америці українських організацій, не буде і амбасадорів української визвольної справи; не буде взагалі ніякої української справи. Справа визволення України може затягтися на довгі роки і, якщо ми на ті довгі роки не підготовимо наше молоде покоління, то наша місія, як амбасадорів поневоленої України, зведеться нінащо. Мавши такий стан перед очима, запитаємо себе: Пощо ми прибули на еміграцію? Хіба тільки на те, щоб наша місія зійшла разом з нами в могилу? В могилу ми, звичайно, відійдем, але ми хочемо, щоб цю нашу місію амбасадорів поневоленої України продовжували наші діти і внуки. А хіба наші діти і внуки зможуть продовжувати справу свого батька, свого діда, своєї матері України, як вони не будуть знати української мови, історії, літератури, як їм не втлумачили в голови „хто вони, чиїх батьків" — та не сказано, чому їх батьки і діди покинули рідний край та опинились на еміграції. Очевидно, як не знатимуть, то будуть давати відповідь таку, як одному батькові давав його син, кажучи: „Чому ти тату так побиваєшся за своєю Україною, коли тобі було там дуже зле? Маєш тепер тут що їсти і пити, маєш гарний будинок з дорогими меблями, телевізію, авто, гроші в банку — махни на ту свою Україну рукою — нехай її..." От вам і приклад, що душу того сина вже здобув хто інший. Цей син, наша національна надія, вже загубив ідею. Хто винен? Розуміється винен батько, бо не прищепив своєму синові національної ідеї — син став духово чужа дитина... Батько найперше дбає про дорогі меблі, телевізію, гроші, а про дитину забув... і, вийшло таки так, що телевізія його, а дитина стала чужа.

Але виховання в родині є тільки початкове виховання молоді. Основним же вихованням є шкільне виховання, а тому ми його мусимо розбудувати так, — щоб воно дійсно приносило користі нашій справі. Треба, щоб УККомітет і його Шкільна Рада — зайнялася основною реорганізацією українознавчих — недільних і суботніх шкіл, різних курсів українознавства. Всі дотеперішні українські школи, на мою думку є радше самозаспокоєнням, що щось у справі навчання про Україну робиться. Фактично, це є соломинка на морі за яку, звичайно, вхопившись — ми не втримаємося.

На основі сказаного, вношу пропозицію: В усіх місцях більшого нашого скупчення, як Ню Йорк, Филаделфія, Дітройт, Шикаґо, Клівленд і т. д., побудувати чи організувати українські школи, від першої початкової до останньої гімназійної. Щойно в так поставленій справі українського шкільництва, наша дитина, закінчивши науку і виховавшись, лишиться назавжди свідомим українцем. Я певний, що тільки у такій формі можна справді зберігати душі наших дітей, можна розвивати українство і можна підготовляти українські кадри на майбутнє. Само собою розуміється, що до цього потрібні матеріяльні засоби — гроші. Вони потрібні або на побудову нових шкіл, або на реконструкцію старих об'єктів. Потрібні також гроші і на оплачування праці учителів, адміністраційні видатки і т. д. Коли я говорю про матеріяльні засоби, то це не значить, що УКК має це все зробити за свій рахунок (бо таких грошей він не має), але провід де юре УКК мусить перебрати.

Побудувати гімназії ми можемо. Візьмім напр. Филаделфію (кажу про Филаделфію, бо тут мешкаю і знаю відносини). Скільки тут є різних організацій (молодечих, асекураційних, банків, клюбів, ресторанів, майстерень, будівельних фірм, торгов. закладів і т. д.), але найголовнішого, звичайно після наших церков — української гімназії, кузні нашого майбутнього покоління — тут немає. Що це значить? Це значить, що ми думаємо тільки про сьогоднішній день. Очевидно, що організація гімназії, це справа не легка — вона має дуже багато „але" — та яка справа взагалі не має і не мала ніяких „але"? А про те багато вже зреалізовано і багато є в стані реалізації. Справу нашого шкільництва треба актуалізувати, треба дискутувати — писати в пресі.

Павло В. Припибинський

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА

видало такі НОВІ ВИДАННЯ:

ЗАПИСКИ НТШ, том 171, Збірник Філологічної Секції т. 30, з працями В. Дорошенка „Бібліотека НТШ у Львові", д-ра В. Ящуна „Судова розправа Гедеона Балабана" й д-ра Г. Лужницького „Історія українського театру", ч. I. Сторін 190. Ціна $3.50.

ЗАПИСКИ НТШ, том 172, Збірник Філологічної Секції на пошану сторіччя народин Степана Смаль-Стоцького, том 28, з працями: О. Цісика „Д-р Степан Смаль-Стоцький. Пам'яті незабутнього професора", д-ра Л. Луціва „Спогади про академіка Степана Смаль-Стоцького", д-р К. Кисілевський „Українознавчі праці акад. Степана Смаль-Стоцького", д-ра І. Новаківського „Степан Смаль-Стоцький — український громадський діяч на Буковині", Степана Смаль-Стоцького „Українська мова, її початки, розвиток та характеристичні її прикмети" (передрук з „Дзвонів", Львів 1933). Сторін 98. Ціна $1.50.

УКРАЇНСЬКИЙ АРХІВ, том 16: „Угнів та Угнівщина". Історично-мемуарний збірник. Сторін 623. Ціна опр. $6.00. ЗМІСТ ЗБІРНИКА: Положення Угнова, Угнів та околиця від найдавніших часів, до першої світової війни, Угнів під час першої світової війни, визвольні змагання в Угнові та Угнівщині, під Польщею, большевиками та німцями, суспільні, економічні і культурно-освітні відносини в Угнові до другої світової війни, громадське і культурне життя в Угнові та околиці, угнівська еміграція, угнівці та угнівчани — інтеліґенти і народні діячі, села Угнівщини, резюме в англійській мові, карта Угнова і Угнівщини, показник.

ПЕЙПЕРС — ДОПОВІДІ:

ч. 14 — В. Кравців „Федькович в нових літературознавчих публікаціях".

ч. 15 — П. Павлович „Шевченкова спадщина і М. Коцюбинський".

Ціна одного зшитка — $0.70.

Замовлення прохаємо пересилати на адресу:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302-304 West 13th Street — NEW YORK 14, N. Y.

Кошти пересилки оплачує НТШ.

ПАМ'ЯТІ ПРОФ. Д-РА Ю. РУСОВА

Не пройшло навіть року, як оце вдруге Монтреальською громадою потрясла болюча вістка про смерть ще одного видатного члена роду Русових, а саме проф. д-ра Юрія Олександровича Русова.

Дня 2 серпня увечері надійшла вістка з державної Канадійської Біологічної Станиці в Понтро, що лежить приблизно на 70 миль на північ від Монтреалю в Лорентійських горах, що там нагло помер, зайнятий науковою працею, видатний спеціяліст в ділянці іхтіології, проф. Юрій Русов.

Українська громада втратила не тільки великого патріота, але й визначного науковця, що своєю скромністю, притомою всім членам родини Русових, свідчив про великі духові вартості людини, яка вміла з'єднувати собі назавжди приязнь тих, які мали нагоду пізнати цю шляхотну душу.

Проф. д-р Юрій Русов народився в 1895 році в Харкові. Батько — Олександер Русов був визначним культурним діячем і професором Київської Політехніки на катедрі статистики, а мати — відома громадська діячка, педагог й організаторка Жіночого Руху — Софія Русова. Здобувши середню освіту в Петербурзі і Києві, проф. Юрій Русов в 1917 році скінчив Київський університет, відділ природознавства, і брав участь в різних наукових експедиціях на Чорному морі, Каспійському та на Уралі. Під час революції разом з О. Шульгином його вибрано делегатом від Київської Студентської Громади до Центральної Ради. За уряду гетьмана, він був покликаний на доцента зоології й іхтіології в університет в Кам'янці-Подільському. Під час Визвольних Змагань він виконував санітарну службу в українській армії. Після виходу на еміграцію, він здобув докторат на Віденському університеті в ділянці філософії. Потім працював на іхтіологічних станціях в Неаполі та Роскофі, в Бретанії. Переїхавши згодом до Чехії, він викладав зоологію й іхтіологію в Господарській Академії в Празі, як також був викладачем у Празькім Педагогічнім Інституті.

В 1929 році був запрошений румунським королівським урядом на катедру Іхтіології в Букарештському Національному Зоологічному Інституті. Крім того, його призначено директором рибництва на озерах поблизу Букарешту. Проф. Юрій Русов вів культурно - національну роботу між українськими студентами, що вчились в Букарешті. Поруч з своєю фаховою працею, він співпрацював в різних журналах та пресі, як „Самостійній думці", що виходила в Чернівцях, львівському „Віснику", видав працю про Салазара і Португалію. Його фахові праці друкувались в різних румунських, французьких, чеських й італійських фахових журналах.

З вибухом війни проф. Ю. Русов опинився в Німеччині, де спочатку перебував в Берліні, а пізніше переїхав до Чехії, де завідував одним з відділів Рибоводного Інституту.

Після війни переїхав до Америки, згодом до Канади. Він був одним з перших емігрантів після другої світової війни в Америці, прибувши сюди в 1946 році. В 1948-49 роках був редактором гетьманського органу „Український Робітник" в Торонто. Після переїзду до Монтреалю, почав працювати в своєму фаху в ділянці біології. Крім того, став одним з основоположників катедри слов'янознавства при Монтреальському Університеті, де викладав про українську цивілізацію і філософію.

Працюючи як науковець в ділянці рибознавства, з доручення канадійського міністерства проф. Русов їздив постійно на наукові експедиції на деякі північні озера Канади. Його численні фільми, що він їх робив під час наукових поїздок є надзвичайно цікавим матеріялом і він радо їх висвітлював при різних нагодах, ділячись своїми враженнями, про які він вмів майстерно оповідати.

В 1960 році під час одної експедиції на далекій Півночі він заразився вірусом, що спричинило важке захворіння на бронхіт. Однак здавалось, що він цілковито видужав з цієї хвороби, бо знов вернувся до своєї праці, на якій пробув аж до тепер, коли нагла смерть скосила його життя.

З його останніх цінних праць треба вважати твір про філософа Григорія Сковороду в українській і французькій мовах. Крім того, його наукові праці друкувались в французьких журналах, як „Акває", та англійських в ЗДА „Саєнс".

Проф. Юрій Русов поруч з своєю фаховою працею постійно з великим зацікавленням слідкував за працею студентів, яких він дуже любив і радо перебував в їхньому оточенні. Своєю життєрадісністю він створював атмосферу відпруження, радо виступав з різними доповідями, як його запрошувано, а зокрема любив поезію і вмів її прекрасно читати.

Коли відходять від нас такі небуденні люди, як покійний проф. Русов, то здається, що з ними невблаганно відходить і та епоха, коли духові вартості людини переважали над усім матеріяльним. І тим, що залишаються тим більше болюче, що вже не зустрінемо цих скромних, але цінних під кожним оглядом людей. Зате збережемо пам'ять про них назавжди.

Монтреальські часописи французькою й англійською мовами подали обширні нотатки про покійного, згадуючи його як видатного фахівця-українця в ділянці іхтіології.

Покійний залишив в смутку дружину Наталію з р. Геркан-де-Лаваль. Вічний Йому спокій.

Марія Логуш

З Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА

Доповідь о. д-ра М. Соловія.

На Науковому Засіданні Історично-Філософічної Секції НТШ, що відбулося 20 травня 1961 р., о. д-р Мелетій Соловій ЧСВВ виголосив доповідь на тему „Слава й сумерк Візантії". Засіданням проводив проф. д-р Василь Лencик.

В 1958 р. о. д-р Соловій відбув в наукових цілях подорож по Італії, Греції та Царгороді, де відвідав патріярха Атенагора I, в його палаті в дільниці Фанар над Золотим Рогом. Прелеґент, доктор Св. Богословія Віденського Університету та доктор східніх наук Орієнтального Інституту в Римі, присвятив студіям візантіознавства, і прибувши з Канади на постійне перебування до ЗДА, виголосив, на запрошення Історично-Філософічної Секції НТШ, доповідь про розвиток та сумерк царгородського патріярхату.

Зупинившись коротко над Візантією, як столицею тисячолітньої східньо-римської імперії та над візантійською культурою, що її досліджували численні візантіознавці як Гайденберґ, Гофман, Крумбахер, Успенський, Васілев, Шарль, Діль, Острогорський, Дворнік, В. Залозецький, Стржиговський, Йорґа та багато інших — прелеґент зазначив, що Царгород осягнув своє церковне першенство завдяки щасливому збігові обставин, бо був одночасно столицею східньо-римського цісарства. Стверджуючи, що першим єпископом у Візантії в 4-му віці був Митрофан, прелеґент заперечив твердження, наче б першим єпископом був Св. Апостол Андрій Первозваний, а слідкуючи за історією розвитку могутности царгородського патріярхату, прелеґент ствердив, що ДД. Собор 381 р. признав єпископові Царгороду першенство в честі після Риму. Привілеї царгородського патріярхату признала частина Отців на Соборі 451 року. Однак папа Лев, а опісля Григорій Великий ніколи не признавали тих привілеїв, а цей останній протестував проти признання царгородському патріярхові титулу вселенського патріярха. В часі від 5 до 11 століття поширюється царгородський патріярхат територіяльно та нараховує наприкінці 51 митрополитів, 50 архиєпископів та 522 дієцезії. В самому Царгороді находилося 463 церкви, а Софійський Собор обслуговувало 625 духовних.

З черги прелеґент зупинився на впливах Царгороду на Русь-Україну, коли то князь Володимир прийняв хрещення і християнство зробив державною релігією України. Опісля описав прелеґент події під турецьким пануванням, коли патріярхат втратив такі провінції, як Малу Азію, Месопотамію, Сирію, Македонію, Болгарію, Сербію і Грецію. Турки признавали—за словами прелеґента: християнську віру в своїй державі, а патріярхові надали титул „Його Святости." Безперечно були й факти вбивства патріярха, але цього не робили вони з мотивів віри. В 19 віці проголошено автокефальну церкву в Сербії, Румунії і Болгарії, а 1831 р. в Греції. Під сучасну пору царгородський патріярх є лише символічно головою всієї Східньої Церкви.

В оживленій дискусії брали участь д-р Демидчук, мґр. Стефанів, проф. Каменецький, д-р М. Кобринська, д-р Ржепецький, о. д-р Чекалюк, ред. Ямник та інші.

Р. Кобринський

Короткі Вістки

● В Індії велике схвилювання викликала вістка, що 76-літній лідер релігійної секти сикхів, Тара Сінґ, розпочав голодівку, заявивши, що вестиме її до того часу, поки уряд не створить окремої провінції для сикхів, яких є 6.500,000. А що індійський уряд на це не погоджується, то старий Тара Сінґ помре голодовою смертю. 30,000 його звеличників відвело його урочистою процесією до святині в Амрітсар, за 280 миль від Ню Делі, де він голодуватиме. Прем'єр Неру заявив, що „голодівками не розв'язується складних політичних проблем".

● В Японії трудно скомплектувати армію, яка має нараховувати 171,000 вояків. Защеплена в Японії самими американцями з перших післявоєнних років пацифістична й антимілітарна течія все ще дуже сильна і молодь не хоче йти до війська. Жіночі організації проголосили, що дівчата не вийдуть заміж за вояків. З 27,580 старшин 22.8% походять з старої японської армії. Тепер японський уряд і самі американці в Японії стараються піднести вояків в очах японського громадянства.

ПАНОРАМА АРҐЕНТИНСЬКОГО ЖИТТЯ

(Продовження зі стор. 2-ої)

лівих і ліберально - демократичних організацій і партій: загальне гасло було й залишається, що комунізм треба поборювати, по-перше, ідеями, а по-друге піднесенням життьового рівня обездолених мас. Але факт існування бойового відділу комуністичної партії, що потребує кулеметів, виказав ясно, що комуністи воюють не тільки ідеєю...

Чи під'юджування мас і поширювання серед них різних брехливих наклепів, що проти них не вистачає засобів, щоб їх своєчасно спростовувати, — чи це зветься теж боротьбою ідей?

Піднощування рівня мас — це може й був би добрий засіб проти поширення комунізму, але цьому суперечить факт, що комунізм поширений не серед бідних пролетарів, що дійсно не мають даху над головою (вони служать тільки гарматним м'ясом для справжніх комуністів), а серед різних інтелектуалів і студентів університету, що економічно стоять на досить високому рівені. Зрештою, і в Італії комунізм поширений не в бідній південній Італії з населенням, що стоїть на дійсно низькому рівні життя, а в промисловій і багатій Італії північній... До того ж, щоб піднести належно життьовий рівень населення, треба чимало часу й заходів, — а тим часом агенти комунізму тільки й роблять, що своїми страйками не дають можливости той життьовий рівень піднести... Якщо законопроєкт про оборону демократії, внаслідок протестів лівих партій, буде відкинений, матимемо ще один доказ, що демократія дійсно не хоче і не вміє боронитись.

Увага! Увага!

Янґставн, Огайо й Околиці!

УПРАВА ОКРУЖНИХ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

— влаштовує —

Величавий ПІКНІК

в неділю, 27-го серпня 1961 р.

в год. 3:00 по полудні на BERKLEY GROVE of Albert Street

На пікнік запрошено головних Радних УНСоюзу: п. Дмитра ШМАГАЛУ з Клівленду, Огайо та п. Андрія ДЖУЛУ з Ембридж., Па.

Проситься відділових Урядників, усіх Членів УНСоюзу та все Українське Громадянство взяти численну участь. Приходьте всі без огляду на погоду. За добру забаву ручить — УПРАВА.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ — в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

в днях 2-го, 3-го і 4-го вересня 1961 р.

на басейні „СОЮЗІВКИ"

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за першенства УСЦАК

Змагання відбудуться

У СЛІДУЮЧИХ КОНКУРЕНЦІЯХ:

ЖІНКИ: довільний: 50 м.; грудний: 50 м.; гінці: 3 x 50.

МУЖЧИНИ: довільний: 50 м.; 100 м.; грудний: 100 м.; горілиць: 100 м.; метеликом: 50 м.; гінці: 4 x 50 довільним; гінці: 4 x 50 змінним.

ЮНАЧКИ: довільний: 50 м.

ЮНАКИ: довільний: 50 м.

До конкуренцій юначок і юнаків, допускається змагунів понижче 16 років.

Змагун може брати участь тільки у двох індивідуальних конкуренціях.

Зголошення до змагань проситься висилати до 31-го серпня ц. р., на адресу:

Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street — Long Island City 4, N. Y.
Телефон: TW 8-7685

Змагуни подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці" на час змагань:

"SOYUZIVKA"
Ukrainian National Ass'n Estate — Kerhonkson, N. Y.

Збірка змагунів — в год. 4.00, в суботу 2-го вересня, коло басейну.

Клюбове точкування буде переводитися системою — 5-3-1 у всіх конкуренціях, гінці подвійно.

на кортах „СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першенства

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ НА РІК 1961

і за мандрівні нагороди

УНСОЮЗУ, УПРАВИ „СОЮЗІВКА" та РЕДАКЦІЇ „СВОБОДА"

в поодинокій грі:

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ОЛЬДБОЇВ ЮНАЧОК — ЮНАКІВ.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (кн) українського походження, яких Т-ва є членами УСЦАК.

До турнірів юнаків і юначок можуть зголошуватися змагуни понижче 18 років, а до турніру ольдбоїв — змагуни повище 40 років.

Зголошення до змагань з поданням прізвища, віку і конкуренції проситься слати на адресу:

Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street — Long Island City 4, N. Y.
Телефон: TW 8-7685

до 23-го серпня 1961 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться перед змаганнями на засіданні СУАСТ-Схід в Ню Йорку.

Разом із зголошенням проситься слати вписове до змагань у висоті $2.50 від кожного змагуна чи змагунки. Зголошень без вписового не братиметься до уваги.

Змагуни чи їх Товариства подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці". Замовлення проситься слати вчасно на адресу:

"SOYUZIVKA"
Ukrainian National Ass'n Estate — Kerhonkson, N. Y.

Спортові Т-ва виготовлять прапорці у красках свойого Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 фути) і передадуть їх проводові змагань. Побідники турнірів одержать нагороди та грамоти.

Збірка всіх змагунів в суботу, 2-го вересня 1961 року, у „Веселці" — в год. 9:00 рано.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1 УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ в ЗДА

повідомляє, що

VII. КРАЄВИЙ З'ЇЗД Делеґатів Братства

в 10-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ БРАТСТВА В ЗДА

— відбудеться —

в днях 2, 3 і 4-го вересня 1961 р.

на Оселі **УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ „ВЕРХОВИНА"** в Glen Spey, New York.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

СУБОТА, 2-го ВЕРЕСНЯ 1961:

1. Відкриття З'їзду — год. 11:00;
2. Вибір Президії;
3. Вибір Комісій:
   а) Мандатна
   б) Резолюційно-програмова
   в) Номінаційна;
4. Відчитання протоколу VI З'їзду і його прийняття;
5. Звіти Краєвої Управи: звіт голови;
6. Звіти представників Станиць і уповноважених Краєвої Управи;
7. Дискусія над звітами;
8. Звіт Мандатної Комісії;
9. Звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
10. Актуальні справи Братства;
11. Звіт Номінаційної Комісії та вибір нової Управи, Контр. Комісії, Товариського Суду і Хорунжих;
12. Звіт Резолюційно-програмової Комісії і ухвалення бюджету;
13. Внески й запити;
14. Закриття З'їзду.

Передбачена ПЕРЕРВА НА ОБІД в год. 1:30.

Год. 7:30 веч.: — БЕНКЕТ з нагоди 10-річчя існування Братства в ЗДА. — Усні й письмові привіти.

НЕДІЛЯ, 3-го ВЕРЕСНЯ 1961:

Служба Божа
Продовження нарад З'їзду
Доповідь інж. Юрія ТИСА-КРОХМАЛЮКА.

ПОНЕДІЛОК, 4-го ВЕРЕСНЯ 1961:

Товариські гутірки, купання, від'їзд учасників З'їзду.

КРАЄВА УПРАВА БРАТСТВА в ЗДА

НАЙБІЛЬШ ПОПУЛЯРНА КНИЖОЧКА МІСЯЦЯ.

Кожний місяць — це щадинча книжка. Шукайте приємности в тому настрої, який приходить від зросту заощадженої готівки. Починайте збирати готівкові резерви постійними вкладами на банкове конто з сьогоднішньою платнею.

Банкова обслуга в цілій окрузі вже понад 100 років.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Deposits Insured Up to $10,000.00 By The FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Ант. Кущинський

„МИ УКРАЇНЦІ ЖИВІ І ТВОРЧІ ЛЮДИ...

(Про Виставку в таборі Д. П. в Міттенвальді)

Це спогади з недавнього минулого, коли американські чинники в окупаційній частині Німеччини та вищі й нижчі урядовці ІРО ще лише тумано починали розуміти, що українці не є „рашен".

А ми, українські „переміщені особи", тоді ще тремтіли від небезпеки, що нас примусово видадуть „на родіну" або захоплять совєтські злочинці.

В таких обставинах непевности дух непоборности української нації найбільше проявляв себе в наших більших скупченнях. Вияви єдности, солідарности, організованости і дисципліни були частим явищем.

Одним з яскравих епізодів в нашому таборі в Міттенвальді було організування вдалої великої виставки в днях 7—28 вересня 1947 року.

На підставі своїх заміток хочу відновити цю подію, щоб зберегти для історії конструктивну працю нашої еміґрації.

„Ми, українці живі і творчі люди, а не абстрактні „ДП"! „Ми хочемо будувати наше життя власною працею"! — Такі гасла, намальовані українською, англійською й німецькою мовами над входом до виставки українського табору „ДП" в Єґеркасарнях в Міттенвальді, зустрічали відвідувачів.

Мета виставки: показати опікунам з-під прапору ІРО та довколишньому німецькому населенню, на що здібні скитальці - українці, примусово запроторені в цей закуток між Альпійськими масивами серед лісів. Це була вдала, найяскравіша і найсолідніша та практична відповідь на неприхильну думку, що ми нездібні до самоуправи й самоорганізації. Це була відповідь на закиди, що „депіст" нічого не робить, а лише лежить і їсть. Це було виясненя чужинцям, що українці це не те саме, що росіяни.

Виставку влаштовано так систематично, що відвідувач, розглядаючи експонати, мимоволі сприймав враження чітко й переконливо. Художнє стилево українське оформлення й прикраси виставкових кімнат та поодиноких експонатів творили настрій, при якому кожний гість чужинець відчував присмність *та розумів, що українці* мають свою культуру. Кожний же українець був гордий за все те, що на виставці він міг побачити.

Перша заля відповідала на питання — „Хто ми?". Тут на передньому місці достойно, скромно, але показно в темному паспарту було вміщено образ недавно тоді загинулого Гетьмана Павла Скоропадського. Направо від нього портрет Метрополита Андрея Шептицького, а зліва — професора М. Грушевського. На передній стіні образи Великого князя св. Володимира та Великої княгині св. Ольги в оточенні цінних і рідких рисунків українськвої архітектури. Там же портрети інших заслужених українських політичних, громадських та військових діячів з останньої доби наших визвольних змагань: Е. Коновальця, С. Петлюри, ген. Юнакова, ген. Сінклера та інших.

На столах багато цінних документів: друки чотирьох універсалів Української Центральної Ради, текст закону про вибори до Українських Установчих Зборів, наказ Спільній Юнацькій Школі, Статут Осібної Української Армії, „Вісник Державних Законів України" та альбоми із світлинами з часів Визвольної Боротьби України з усіх наших земель за всіх влад, аж до знимки з засідання закарпатського уряду включно.

Далі виставлені були унікати, правдиві раритети. Це оригінальні документи, для яких знайшлося б почесне місце в Українському Державному Музею. Уміщено їх на килимах та накрито склом. А це такі цінності: 1. Випис із міських книг Києв- з 14 березня 1630 року — зізнання возного в справі розмежування земель між Михайлівським монастирем і Василівською церквою. 2. Універсал Гетьмана Івана Мазепи з 1704 р. Больничному Троїцькому монастиреві Києво - Печерської Лаври, яким забороняється мешканцям с. Вигуровщина втручатися в монастирські пущі, рубати там дерева та робити шкоду. 3. Універсал гетьмана Івана Мазепи з 1708 року про надання земель і сіл новозаснованому Аксаковковському скитові.

Ще одна неоцінена пам'ятка - історичний скарб, вивезений скитальцем з собою, щоб не губити надії повернутись на рідні землі. На стіні розвішено пошматований вже прапор з Зимового Походу 1919—1920 року. А тут же на бархатній подушці всі українські військові відзнаки з Визвольної Боротьби України.

А там наша філятелія. Повна колекція: всі серії українських поштових значків з усіх земель Української Держави і значків тих держав, що були, або є ще, займанцями наших етнографічних теренів з відповідними наддруками на значках або іншою урядовою заввагою. Чудовий комплет аж до значка Карпатської України на пам'ять скликання нашого сойму в тій стародавній українській області 15 березня 1939 року в Хусті. Були також і значки таборової пошти українських винахідливих депі - філятелістів.

Виставлено й повну майже серію українських грошей за часів нашої самостійної державности. Вона дуже цікавила чужинців.

А над усім тим мапа України й мапа земської кулі з означенням місць оселення українців та картограма й діяграми природних багатств України з порівнянням з сусідськими та світовими ресурсами.

А між усім тим прикраси: чудові українські килими, рушники, різьбарські роботи, на дереві, керамічні вироби та ціла стіна образів оригіналів акварелів з різних українських земель та куточків, де лиш зла доля носила автора-мистця архітектора й художника Олексу Повстенка.

Відвідувач дивився й складав правдивий образ про Україну, її державну проблему, якої він не знав або не розумів. Зрозумів і нашу Визвольну Боротьбу аж до геройських змагань УПА, якої досі не усвідомлював. Так дехто з чужинців і висловлювався. Окрема заслуга за зібрання історичних експонатів до цього відділу виставки належала полк. Филоновичеві.

***

З черги звертали люди увагу на гарно виконані діяграми, які представляли населення табору та його зайняття. На 1-го серпня 1947 року мешкало там 3,108 осіб, з яких 54% були працездібні, а 46% непрацездібних. В число непрацездібних зараховано молодь до 17 літ (58%), хворі і матері немовлят (35%) та старші понад 65 літ (7%).

З числа працездатних 31% не працювали за браком праці. З працюючих 75% робили в таборі, а 25% поза табором. Працівники в таборі працювали в таких галузях: таборова обслуга 31,8%, адміністрація 13,1%, постачання 14%, культурно - освітня діяльність 15,6%, поліція 7,5% і здоровна то санітарна служба 1,5%.

За рік існування табору народилося 36 хлопців і 26 дівчат, разом 62 немовлята, а померло: 6 чоловіків, 5 жінок, 5 хлопців і 1 дівчина разом 17 осіб. Отже, природній приріст населення табору 45 душ. Козацька нація наперекір нищенню її дома окупантами, там росла.

Дальші п'ять заль таборової виставки тісно вміщали предмети, що їх випродукували мешканці табору.

Церковні речі так виконано, що вони надавалися б до Богослужб в катедральних соборних храмах. Такі там показали руками вишивані ризи та напрестольні різьблені кивоти, хрести та інші речі. Самі церковці нашого табору, розбудовані й прикрашені руками вірних в приміщенні бувших стаєнь викликали подив гостей. У віднім краю церкви переробляють на стайні, а ми на вигнанні з стаєнь розбудували церкви.

Прекрасні роботи кооперативи „Жіноча Праця" під керів. п. Іванни Гузарівни та її ближчих співробітниць: М. Боднар, Т. Мосора, О. Лоп'янецька, М. Турко, Г. Крохмалюк та ін. милували і дивували гостей та і захоплювали. Були випадки, що чужинці не вірили, що такі чудові вишивки або оригінальні національні вбрання наші жінки справді носять та вміють своїми руками зробити. Але присутні на залі дижурні провіднички переконували гостей, бо присутні були жінки в українських строях.

Шевська (пп. Васараб Іван, Кусий та ін.) та кравецька (п. Веприк, п. Мудрий та ін.) майстерні конкурували своїми люксусовими і бездоганної якости виробами взуття та одягу з своїми сусідами — металевими виробами посуду і різного вжиткового приладдя механічної майстерні (керівник інж. Струк). Чужинці не вірили, невже „українські депі" вміють таке робити, та бажали бачити не виставку, а дійсні варстати. Їх ввічливо туди вели просто з виставки. Чужинці бачили, розводили руками і замовляли собі різні речі.

Переплетня книжок (п. Український та п. Ів. Винсуль), майстерня валізок (брати Крижанівські), керамічна робітня (інж. Д. Качала) і трикотарська майстерня (п. Берегулякова) — подали цілий асортмент своїх продукцій, що були безконкуренційними на ринку збуту поза табором.

Скрипки майстра Зенона Петеша та фотознятки професійної вдалости пп. Калинича, Черниша, Ярмолюка та ін. та мистецьке виготовлення діяграм під орудою інж. Гальке вича заслуговують на особливу похвалу.

А різьбарня п. Романа Романишина показала свої мистецькі українські вироби: касети, писемні приладдя, рямці, тарілки, церковні речі і багато іншого, на що гості дивилися, як на якусь екзотику. При тому слід зазначити, що майстер мав для своєї роботи лише дерево, добуте, дуже складним „організаційним" способом, та простий нефаховий інструмент. Майстерня ж містилася в невідповідному приміщенні на горищі при маленьких віконцях. Мимо таких умов ця робітня протягом року під вмілим керівництвом виховала десять майстрів, здібних до самостійної праці.

Надзвичайно оригінальну мистецьку різьбу з целульоїду з решток розбитих літаків виставив майстер Ольхівський.

Мистецькі фотознятки п. Тараса Банаха з різних околиць Західньої України та знамениті методою опрацьовання олійними барвами або тушом — образи проф. мистецтва Івана Кейвана і, нарешті, наукові, літературні, музичні й художні твори українських скитальців, об'єднаних в т-ві під проводом проф. В. Лева, вказували на глибоку кваліфікацію і високу інтелектуальну вартість мешканців табору. З щирим побоюванням, щоб не забути когось, згадуємо експонати таких авторів: д-р Андрушків, проф. Бабич, д-р Витанович, д-р М. Дольницький, пані Дядинюк - Козакевич, о. М. Кравчук, д-р З. Лисько, Стефанович, Тржепель-Елліс, Т. Осьмачка, п. Ярославська та інші.

Річники журналу „Християнський Шлях", „Таборові Будні" та „Щоденні Вісті", які виходили в таборі (ред. пп. Рогатинський і Нагайський) свідчили про духове життя табору.

Згадуємо експонати, які показали широко розвинену в таборі спортову, культурно-освітню і шкільну працю.

Ми бачили цілу низку нагород і виграних першенств спортового т-ва „Лев" (мгр. Дужий) та виховну працю „царства в царстві" — то є, — життя Пластового Коша (інж. П'ясецький, о. Ганушевський та ін.)

Дитячий Садок (упр. п. Джумиґа, К. Хомякова, Кваcниця та ін.) показав навіть ручні роботи наших найменших та цілу серію забавок і образів, а також фотознимки з „фестинів" та „імпрез".

Там же бачили ми експонати гарного дитячого лялькового театру, під орудою Анни Станкевич.

Народна школа (дир. п. Сточанський) і реальна гімназія (дир. д-р О. Балабас і д-р Ів. Велигорський та професори д-р. М. Дольницький, д-р М. Овчаренкова і інші, нехай вибачать, бо прізвища позабував) добре були репрезентовані працями своїх учнів. А музична школа (дир. З. Лисько), торговельна школа з економічним ліцеєм (дир. Л. Король, та проф. інж. Ант. Кущинський та інші) та учительська семінарія з педагогією (дир. д-р Бабич) — постановкою свого фахового навчання в тяжких, безрадних обставинах та до того ще й часто в склепах, під землею або в нишах на цементі, заслуговували найвищого признання.

Нарешті, іконографічна школа (керівник ґенерал Неїло - Палій) та 25 різних короткотермінових курсів під загальним керівництвом Делеґатури Українського Технічно - Господарського Інституту (доц. Гюбнер і доц. Л. Лисенко) показали, що наші таборяни вчилися, перекваліфікувалися та готувалися до всяких несподіванок, які принесе їм невідома гірка доля в боротьбі за існування.

З нашого табору давали ми керівничу поміч і для сусідніх „ДП" таборів. Наприклад, авторові цих спогадів прийшлося бути референтом культосвітніх справ при центральному добродійному відділі ІРО для трьох таборів в околиці Міттенвальду, що теж виказано в таборовій виставці.

Взагалі нашою виставкою табір доказав, що українці-діпісти не „тільки їдять голодні й терпкі для душі кальорії", яких раді б були позбутися, коли б нас нарешті вже пустили в світ. Вони працювали, серед виключно несприятливих умов безправного існування, серед невиясненої міжнародної ситуації. Вони працювали вміло, вдатно, здібно.

Ще пару слів про те, що організатори виставки постарались також про належне оформлення фасади того будинку (дитячої кухні), де вона відбувалась (інж. Е. Блакитний). Перед ним повівали український та американський прапори.

Зроблено також відповідну пропаґанду між американськими військовими чинниками, дирекцією ІРО та серед німецького населення. Видали англійською і німецькою мовами брошуру з ілюстраціями про рік праці табору, яку роздавали відвідувачам виставки. Для того ж придбано у великій кількості прихильну для української справи брошуру проф. Дж. В. Сімпсона в англ. мові — „Україна — історичний та географічний атлас".

В рямках виставки драматична Студія Й. Гірняка й п. Добровольської спеціяльно приготовила і виставила кілька разів з великим успіхом в таборовому театрі драму Лесі Українки „Оргія". Соліст скрипаль проф. В. Цісик дав свій концерт. Професори і учні музичної школи влаштували концерти, а пластуни „фестин" з базаром й льотерією. Всі ці імпрези причинилися до успіху виставки.

Ініціятори та організатори виставки дістали належне признання, яке виявилось найкраще в тому, що на бажання громадянства виставку продовжено на цілий тиждень. Пізніше ж дирекція ІРО та американська військова команда зажадали, щоб виставку, вже з їхніх міркувань, перенесено ще на тиждень до ближчого центру, до міста Ґарміш - Партенкірхен, де військове американське управління відвело для виставки 23 кімнати. Виставку там відкрило військове командування 15 жовтня 1947 року.

Виставку відвідало кілька тисяч осіб. Експонатів було до трьох тисяч. Успіх виставки забезпечено вдалим підбором кількох співробітників на чолі з головою організаційного виставкового бюра, який просив не згадувати його прізвища, коли про нього десь колись писатиму, навіть і тоді, коли б він помер. На жаль, цей друг мій і приятель, по переїзді за океан вже помер в Ню Йорку. Він тою виставкою дуже послужив нашій справі. Він зумів підобрати собі ближчих помічників і проєктантів виставки та запевнив співпрацю керівників варстатів праці та шкільних і культ - освітніх закладів, і все те виніс на своїх плечах, під загальною провідною орудою команданта українського табору мґр-а М. Дужого та голови виставкового комітету д-ра М. Дольницького.

ФОТО Д-РА КЛОЧКА З ЧУ ЕН-ЛАЄМ

Д-р Михайло Клочко, совєтський хемік, що перейшов на становище політичного втікача і віддався під охорону канадійського уряду, передав канадійській владі разом з іншими матеріялами також і фото із своїх відвідин в комуністичному Китаї в 1949 році, під час яких він зустрівся з китайським прем'єром Чу Ен-Лаєм (зліва). З правого боку д-р Клочко. Посередині невідома з прізвища вчена.

СССР, відкидаючи ноту протесту Заходу, заявляє свою солідарність з Східньою Німеччиною

Москва. — Совєтський уряд відкинув в минулу п'ятницю 18 ц. м. західню ноту з попереднього дня, заявляючи повну солідарність з діями східньо-німецьких комуністів, що відрізали Східній Берлін від вільної комунікації з Заходом. В обширній совєтській ноті, втриманій в напастливому, лайливому і провокаційному пропаґандивному тоні, совєтська нота цілком виправдує ті дії комуністів в Берліні нібито потребою оборони інтересів Східньої Німеччини і всіх інших „соціялістичних" країн, загрожених — за совєтським твердженням — „підривною діяльністю, саботажами та шпигунством", керованими з Західнього Берліну. Большевики твердять, що Західній Берлін став — ніби за словами самих західньоберлінських лідерів — „стрілою в живому тілі Німецької Демократичної Республіки" і що „двері Західнього Берліну були широко відкриті для міжнародних злочинців і аґентів та провокаторів різної масти задля збільшування міжнародного напруження та поширення круга провокацій і підривних дій проти народів соціялістичної спільноти". Большевики твердять, що в Західньому Берліні мають свій осідок понад 80 „шпигунських і підривних організацій", між якими окремо згадує „Американський Комітет для визволення народів Росії". Пригадуючи відкриття свого часу підземного тунелю, що нібито з Західнього Берліну під Східній Берлін для шпигунських цілей, большевики твердять, що той тунель був дрібницею в порівнянні з тими підривними діями, що їх ведено з Західнього Берліну супроти Сходу. Тому східні комуністи були ще ніби дуже „толерантні". Совєтська нота закидає Заходові, що він перший порушив й уневажнив чотиридержавні договори щодо Берліну. Останні розпорядки щодо відрізання Східнього Берліну від Заходу нота вважає „тимчасовою невигодою для мешканців Берліну" і закликає до підписання мирового договору та „нормалізації ситуації в Західньому Берліні на базі, яка не шкодила б інтересам ніякої сторони та виходила у користь миру і безпеки всіх країн". Про масову втечу східніх німців на Захід згадується тільки в одному реченні, як ніби про вислід праці „західніх аґентів".

Наступник Люмумби в Конґо погодився вступити до центрального уряду

Леопольдвіль. — Під час триденного перебування нового конґолійського прем'єра Сириля Адулі в столиці Східньої провінції Стенлівілі, де правив вишколений в комуністичній Празі Антуан Гізенґа, колишній віце-прем'єр в уряді вбитого Патріса Люмумби, прийшло до згоди між названими конґолійськими провідниками. Гізенґа, який називав себе наступником Люмумби і вважав себе прем'єром цілого Конґа, визнав зверхність уряду Адулі та погодився виректись „незалежности" провінції Орієнталь і самому перейняти в уряді Адулі пост віце-прем'єра. У публічному виступі разом з Адулею Гізенґа заявив, що Адуля запевнив його, що він продовжуватиме „лінію Люмумби". Щоб зм'ягшити ту заяву з уваги на сумну пам'ять про Люмумбу, як головного прокомуністичного спричинника хаосу в Конґо, Адуля зараз потім заявив, що покійний Люмумба хотів одного неподільного, незалежного і невтрального Конґа і за таке Конґо дбатиме його уряд разом з Гізенґою, що стане „правою рукою" його, Адулі. Гізенґа заявив, що за умовою з Адулею всі закордонні представники в Стенлівілі —себто амбасадори й посли комуністичних країн — мають перенестись до Леопольдвілю. Адуля потвердив це остільки, що заявив, що Конґо „хоче жити в згоді з усіми, що не будуть втручатися в його внутрішні справи". Цим він натякнув на те, що він розуміє небезпеку, яка грозить від відновлення комуністичних амбасад, джерел інтриґ і підривної роботи, в столиці Конґа. Представники місії ОН в Конґо висловили певність, що тепер виречеться своїх сеценіоністичних амбіцій також націоналістичний лідер провінції Катанґа Мойсе Чомбе. Гізенґа має в найближчих днях переїхати до Леопольдвілю і служити в спільній конґолійській армії під головним командуванням генерала Жозефа Мобуту.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

Потрібний першорядний
ПЕКАР до ТІСТОЧОК
Нічна праця.
Tel.: OL 3-8584
Jersey City, N. J.

KERHONKSON, N. Y.
Близько Української Літньої Оселі УНСоюзу, багато українців закуповують реальності в цій гарній околиці гір. Маємо реальності на:
БИЗНЕСИ, ВАКАЦІЙНІ ОСЕЛІ та ДОМИ.
Телефонуйте до нас за умовленням, інформаціями і дороговказами.
Tel.: Kerhonkson 5471

● Король Непалю, малої держави в Гімалайських горах в Азії, звільнив арештованих в половині грудня мин. року двох міністрів, але затримав ще у в'язниці кол. прем'єра В. П. Коралю. Причини їх ув'язнень ніколи не виявлено.

● Одна із правих кубинських еміґрантських груп поширює вістки, що під сучасну пору відбувається підготова до нової інвазії на Кубу. Згідно з інформаціями представників цієї групи, в одній з латинських країн приходить під цю пору вишкіл 600 повстанських з'єднань. Інвазія має початися за шість місяців і вона відбудеться під проводом високих офіцерів із армії Батісти.

Посмертні згадки

Василь КАРИН, — довголітній предсідник Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 350 УНСоюзу в Стемфорді, Конн., по довгій і важкій недузі, упокоївся в Бозі, дня 18-го липня 1961 р., проживши 73 роки. Покійний був предсідником впродовж 30 років. Майже ціле своє життя працював для добра УНСоюзу і для української справи, не жалів труду, ні грошей на українські цілі. — Брав активну участь у різних українських Установах, а також в церковному житті. Покійний походив із с. Залавє, Зах. Україна. Його дружина померла 2 роки тому. Полишив у смутку сина-пасерба Стефана Мостового в Стемфорді, Конн., а також 15 внуків і 25 правнуків. Похорон відбувся в суботу, 22-го липня, при участі Родини і Знайомих до укр. кат. церкви св. Володимира, а опісля на цвинтар св. Йоана на Спрінґдале, Конн. — В. Й. П.!
Т. Фінів, секр.

Василь БІЛЕЙ — довголітній член Б-ва св. Йосафата, 217 Відд. УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., упокоївся у Бозі в дні 24-го липня 1961 р., по довгій і тяжкій недузі. Покійний походив з села Руда, пов. Рогатин, Зах Україна. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 доньки: Марію і Анну, одного сина Івана, 2 сестри в краю і 7 внуків. Покійний був також членом Українського Піонерського Клюбу. Похорон відбувся в четвер, 27-го липня 1961 р. в церкві св. Йосафата, при участі Родини і Членів Б-ва. Покійного поховано на Holy Sepulchre Cemetery. — В. Й. П.!
В. Колданський, секр.

Петро ЗУБИК, — довголітній і взірцевий член Т-ва „Мир", Відд. 324 УНСоюзу у Филаделфії, Па., помер дня 24-го липня 1961 р., полишаючи у важкому смутку дружину Анастасію, три доньки: Марію, Анну і Сильвію, двох синів: Михайла і Володимира та двох зятів. Покійний народився в Україні, в селі Магдалівка, пов. Скалат, проживши 76 років. Покійний похований на Факс Чейсі. — Вічна Йому Пам'ять!
І. Струк, секр.

Михаїл КОНИКЕВИЧ — член Б-ва св. о. Миколая, Відд. 104 УНСоюзу в Перт Амбою, Н. Дж., помер 26-го липня 1961 року. Покійний народ. в селі Семошові, пов. Сянік, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1911 р. Полишив у смутку доньку Ольгу і двох синів: Василя і Івана та двох внуків. Похорон відбувся 29-го липня ц. р., з пох. заведення до української кат. церкви Успіння Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар, при участі Родини, Знайомих та Членів Б-ва. — В. Й. П.!
Г. Мисак, секр.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
Т. ШЕВЧЕНКО
Опера „НАЗАР СТОДОЛЯ", альбом з 4 Л.П. платівками.
Ціна $19.80

РОЗШУКИ

Анна (з дому БІЩКОВ) пошукує ВОЛОДИМИРА КОСЯКА, народж. 1927 р., в селі Пікачи. Прошу зголоситися на адресу:

Anna SHERESHOVECH
1000 N. Wood Street
Chicago 22, Ill.

Всі часописи прошу про передрук.

МИХАЙЛА ЛУЦЬ, народженого 1917 року, в селі Пєтковій, пов. Перемишль, та МИХАЙЛА ГОЛИК, сина Івана, народженого в селі Пєтковій, пов. Перемишль, пошукує:

Stanisław DMYTROW
Cieplice Sl. Zdroj
ul. Mireckiego 11/II. m. 8
pow. Zielona Gora
woj. Wroclaw, Polska

Олекса Кіт, з села Буковина (за рікою), обл. Львівська пошукує двох синів: МИКОЛУ і ПЕТРА КІТ. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:

M. KORYTOWSKI
80 East 7th Street
New York 3, N. Y.

МЕШКАННЯ

Неумебльовані
АПАРТАМЕНТИ
Бруклин
Sterling Pl. 1578
4 кімнати — $75-$80
Supt. SL 6-4462

РІЗНЕ

УКРАЇНЦІ — УВАГА!
Найкраще, найдешевше, найскоріше реалістично виконую малярські роботи: церкви, сценерії, образи, релігійні, патріотичні. Будете вдоволені з артистичної роботи. Артист Дм. Захарчук.
"ART STUDIO",
644 E. 20th St., Northampton, Pa.
Phone: CO 2-2810

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Українська Повстанська Армія
1942 — 1952
Книґа має 320 сторінок чіткого друку, багато ілюстрована оригінальними фоторепродукціями і коштує лише $3.00.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ New Jersey
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Український АВТО-ҐАРАЖ в Нюарку!
R. P. M.
AUTO BODY SHOP & WELDING CO., Inc.
451 Fairmount Avenue — NEWARK, N. J.
Tel.: BI 8-2739
Солідно, фахово і скоро направляємо і малюємо навіть найбільш ушкоджені авта. Безплатна оцінка для читачів „Свободи".

ШИКАҐО! — CHICAGO!
Szonk Photo Studio
ВИКОНУЄ: групові, портретні, весільні та дитячі фотографії; натуральні кольорові поштівки. Переробляємо старі знимки. Приймаємо фільми до процесу зі ЗНИЖКОЮ 10%.
1927 W. Chicago Avenue — CHICAGO, Ill.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ".
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____________

Ім'я і прізвище ____________

Адреса ____________

____

Моя НОВА адреса така:

Ім'я і прізвище ____________

Адреса ____________

Адреса ____________

____

ТАРЗАН, ч. 4699. Тарзанів доказ...

TARZAN'S CLAIM TO BE THE 'GREAT ONE' WAS CHALLENGED. "YOU MUST PROVE YOUR IDENTITY," SAID A TARMANGANI WARRIOR.

"PROVE--THE PROOF IS OBVIOUS!" CRIED TARZAN INDIGNANTLY. "WHO AMONG YOU HAS BLACK HAIR--"

"WHO AMONG YOU COULD RIDE THE MIGHTY AND TERRIBLE TANTOR?"

Почали сумніватися в Тарзанову заяву, що він є „єдиним великим". — Ви мусите довести свою ідентичність, — сказав вояк тармангані.

— Докаї.. Доказ є очевидний! — кричав ображено Тарзан. — Хто з вас має чорне волосся...

— Хто між вами може їхати на могутньому і страшному тенторі?